

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Deák Dávid ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Ligeti György ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. március 9. napján meghozott, 4.P./P.21.706/2006/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14., az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, a felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 (ötszázezer) forintra és annak késedelmi kamataira leszállítja.

Az alperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését mellőzi, és a felperest kötelezi arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint elsőfokú perköltséget. A le nem rótt kereseti illetékből a felperest 870.000 (nyolcszázhetvenezer) forint, az alperest 30.000 (harmincezer) forint megfizetésére kötelezi a Magyar Állam javára, külön felhívásra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 120.000 (százhuszezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 870.000 (nyolcszázhetvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 30.000 (harmincezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a ... című napilap azzal, hogy a 2001. május 18-i számában azt állította: „Bevallotta az ... meggyilkolását ...”, illetve „lehajtott fejjel ismerte be tegnap ... a Fővárosi Bíróságon, hogy 1999. június 24-én reggel agyon lőtte ...”, megsértette a felperes személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.000.000 Ft-ot és ennek 2001. május 18-tól 2004. december 31-ig évi 11 %-os, 2005. január 1-től június 30-ig 9,5 %-os, 2005. július 1-től december 31-ig évi 6 %-os, és 2006. január 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév utolsó napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát és 180.000 Ft perköltséget. A le nem rótt 900.000 Ft illetékből az alperest 180.000 Ft, a felperest 720.000 Ft megfizetésére kötelezte az állam javára külön felhívásra. A felperes ezt meghaladó keresetét az elsőfokú bíróság elutasította.

Az ítélet indokolásában a Ptk. 75. § és Ptk. 78. § valamint a Ptk. 79. §-ára utalással megállapította, hogy a perbeli cikk megsértette a felperes személyhez fűződő jogait, mert valótlan tényt állított azzal, hogy a felperes beismerte az órásmester meggyilkolását. A valótlan állítások közül ez volt a legsúlyosabb, mert ennek hatására tényként fogadják el az olvasók, hogy a cselekményt beismerő személy gyilkos. A társadalom és az emberek kirekesztést tanúsítanak egy ilyen személlyel szemben. Megállapította, hogy a cikk megjelenése idején a felperes előzetes letartóztatásban volt, így elsősorban családját érték hátrányok. A felperest szabadulása után boncmesteri munkakörben sem vették fel helyhiányra hivatkozva, ugyanakkor mást alkalmaztak.

A képmás védelméhez fűződő személyiségi jog megsértését nem állapította meg, ugyanis a megjelent fényképről nem ismerhető fel senki, a fotó kis méretű, rossz minőségű és hátulról ábrázolja a felperest. A nem vagyoni kártérítés körében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a jogsértés tárgyi súlya jelentős, nem meghatározható számú olvasóhoz jutott el a valótlan tartalmú hír, amely az emberekben megvetést vált ki, a közlés súlyát pedig nem enyhítette a ...-én megjelent „...” című közlemény, mert az nem tartalmazza, hogy a korábbi írás valótlan tényt állított, csupán arra utalt, hogy a felperes tagadja tettét. Összességében tehát ez az újabb cikk nem minősül helyreigazításnak.

A felperes keresetét az összecszerűség vonatkozásában eltúlzottnak találta. Megállapította, hogy a felperes igazolta életminőségében, mások általi értékelésében valójában hátrányokat szenvedett, ezért a jogsértés komoly tárgyi súlyára tekintettel 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést tartott alkalmasnak a felperest ért hátrányok kompenzálására. A késedelmi kamat mértékét a Ptk. 301. §-ában foglaltak szerint határozta meg.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy az alperest 100.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés és 2001. május 18. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Az elsőfokú bíróság által

megállapított tényállást helytállónak tartotta. Álláspontja szerint képmáshoz fűződő személyiségi joga is sérült, ugyanis a fényképen felismerhető a személye. Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés pedig nem elegendő az őt ért hátrányok kiküszöböléséhez. A perbeli cikk az olvasóban azt a hamis bizonyosságot keltette, hogy ő a ... gyilkosa. A büntetőeljárás hatását a jogsértő cikk nagymértékben felerősítette, megjelenésekor alkalmas volt arra, hogy a kialakult közhangulat befolyásolásával jelentősen rontsa felmentése esélyét.

Az a hír, hogy felmentették jogerősen az ellene emelt vád alól, kevesebb emberhez jutott el, mint a sérelmezett tudósítás. Hivatkozott arra, hogy az alperesi lap Magyarország legnagyobb példányszámú napilapja, és ez fokozottan érvényesül vidéki környezetben, ahol az emberek nagyobb hitelt adnak, amit az újságban olvasnak. A megbélyegzésnek továbbra is ...on élő családja az áldozata. Nem lehet azt sem figyelmen kívül hagyni, hogy a valótlan állításokat tartalmazó hasonló tudósítások megjelentetésének oka az óriási példányszám, a megtermelt profit növelése, így a nem vagyoni kártérítés intézménye csak akkor tudja betölteni társadalmi rendeltetését, ha megítélt összeg nagysága visszatartó erőt is jelent a sajtó számára a további jogsértésektől. Márpedig erre a célra a 3.000.000 Ft-os összegszerűség nem alkalmas.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperesi kárigény 100.000 Ft-on felüli részének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem megfelelően mérlegelt, a tárgyaláson tett nyilatkozatok és bizonyítékok ismételt értékelését kérte. Kifejtette, hogy a felperes nem tudott olyan kárt igazolni a perben, amely kifejezetten az alperesi magatartás következménye, a hátrányok azzal összefüggésben keletkeztek, hogy a felperes ellen súlyos bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás, és hosszú ideig előzetes letartóztatásban volt. Az egész ország tudott az eljárásról, valamennyi elektronikus hírközlő szerv és a nyomtatott sajtó is visszatérően beszámolt az esetről. Az alperesi lap újságírója súlyos hibát követett el, de ez önmagában nem okozhatott olyan kárt, amely a keresetben megjelölt összegű kártérítést indokolná. A cikk 2001-ben jelent meg, az akkori kártérítési mértékeket kell figyelembe venni, mivel a kárt a károkozaskori értéken kell meghatározni. Tévesnek tartotta a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezést is, mivel az alperes a kereseti összeg arányában nagymértékben pernyertes lett.

A másodfokú bíróság mindenekelőtt megjegyzi, hogy bár az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezésében szerepel a jogsértő közlés és annak megjelölése, hogy az melyik sajtóközleményben jelent meg, ennek ellenére nem felel meg teljes körűen a személyiségi jogvédelem kritériumainak, ugyanis az elsőfokú ítélet rendelkező részében nem szerepel az, hogy az alperes a felperesnek mely személyiségi jogát sértette meg, az csupán az indokolásból olvasható ki, ez pedig nem elegendő. Ezen kívül azt sem határozta meg az elsőfokú bíróság, hogy a jogsértés valótlan tényállítással, vagy való tények hamis színben való feltüntetésével valósult-e meg.

Mivel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csupán a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között bírálhatta felül, így a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését fellebbezés hiányában nem érinthette.

A fellebbezési kérelmek keretei között eljárva a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes fellebbezése nem alapos, az alperes fellebbezése nagyrészt megalapozott.

Az ügy érdemi felülbírálatával kapcsolatosan a Fővárosi Ítéltábla a következőket állapította meg.

A felperes sérelmezte képmás védelméhez fűződő személyiségi jogának megsértését amiatt, hogy az alperesi lapban engedélye nélkül tették közzé fényképét.

A Ptk. 80. § (1)-(3) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával kapcsolatos bármiféle visszaélés. A képmás nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges.

Az eltűnt valamint a súlyos bűncselekmény miatt büntetőeljárás alatt álló személyről készült képmást nyomós közérdekből vagy méltánylást érdemlő magánérdekből a hatóság engedélyével szabad felhasználni.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a büntetőeljárásról szóló tudósítást tett közzé az újságban, ehhez mellékelte illusztrációként a felperes fotóját, amely azonban, a felperest nem tette beazonosíthatóvá, mivel alakját oldalról ábrázolta, és arcát az alperes kitakarta, továbbá a kép méreténél fogva sem volt arra alkalmas, hogy az azon szereplő személyeket be lehetett volna azonosítani. Így a felperes személye nem volt felismerhető a fénykép alapján, ezért alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperes a képmásával való visszaéléssel megsértette személyhez fűződő jogát.

Az alperes a fellebbezési eljárásban a jóhírnév sértés körében a jogsértés megállapítását nem tette vitássá, így ebben a körben a peres felek között már csupán a jogsértéssel okozott nem vagyoni kártérítés összegszerűsége volt a vitatott. Ennek elbírálása során a másodfokú bíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy az adott jogsértéssel okozati összefüggésben keletkezett-e olyan kár, amit nem vagyoni kártérítéssel kell kompenzálni. A másodfokú bíróság kiemeli azt a körülményt, hogy az elsőfokú bíróság a felperest bár valamennyi tárgyaláson jelen volt, részletesen, személyesen nem hallgatta meg, így a kereseti kérelemben és a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített felperesi nyilatkozatokat és a tanúvallomásokat kellett alapul venni annak megítélésénél, hogy a felperest a jogsértő közlésekkel okozati összefüggésben érte-e hátrány. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a perben meghallgatott tanúk vallomása és a felperes egyes nyilatkozatai egymással ellentmondásosak voltak, a tanúk több esetben nem a per tárgyát képező jogsértő magatartással összefüggésben bekövetkezett, hanem a büntetőeljárás következményeként beállt hátrányokról számoltak be. Arról azonban, hogy a súlyos bűncselekmény elkövetésének beismeréséről szóló közlés miatt konkrétan, ténylegesen milyen hátrány érte a felperest, nem tudtak nyilatkozatot tenni.

A tanúk alapvetően a felperes családját, és nem a felperest ért hátrányokról számoltak be vallomásuk során.

A másodfokú bíróság osztotta azt az alperesi álláspontot, miszerint a felperes ellen folyamatban volt büntetőeljárás ténye volt az, ami alapvetően a felperes személyének megítélésére kihatással bírhatott, nem pedig az a körülmény, hogy az alperesi lap tévesen azt közölte, hogy beismerte a terhére rótt bűncselekmény elkövetését.

Az a felperesi előadás, hogy a felperes bűncselekmény elkövetésére vonatkozó beismerésének valótlan közlése kihatással lehetett volna az ügy elbírálására, nem tekinthető alapos hivatkozásnak a felperest ért tényleges sérelemként, mivel a bíróság az általa megállapított tényállás és az alkalmazandó jogszabályok alapján hozza meg döntését, nem újságcikkekre alapozza azt.

A felperes munkavállalási lehetőségtől való elesésére hivatkozás sem volt elfogadható és értékelhető a nem vagyoni kártérítés alapjául, tekintettel arra, hogy a felperes erről a kérdésről azt nyilatkozta, hogy amikor a boncmesteri munkakörre jelentkezett, azt közölték vele, hogy csak akkor tárgyalhatnak az állásról, ha jogerősen lezárul az ügy. Ezzel szemben .. tanú azt mondta el tanúvallomásában, hogy azzal az indokkal nem vették fel az ..-be a felperest, hogy nincsen hely, de egy hónap múlva más személyt felvettek erre a helyre. Ezek az ellentmondásos nyilatkozatok nem igazolják azt, hogy az alperesi cikk hatására nem tölthette be a felperes az adott állást.

Mindemellett az a tény, hogy valakiről a büntetőeljárás során olyan valótlan közlést tesznek, miszerint az emberölés büntettének elkövetését beismerte a bíróság előtt, köztudomásúan olyan súllyal bír, amely alkalmas hátrány okozására. Az alperes nem is tette vitássá azt, hogy a valótlan tényközléssel okozati összefüggésben a felperest kár érte. Ezen Pp. 163. § (3) bekezdés szerinti köztudomású ténynek a figyelembevételével a másodfokú bíróság a felperest ért nem vagyoni hátrány ellensúlyozására hivatott nem vagyoni kár összegszerűségét a perben rendelkezésre álló összes körülmény Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti mérlegelésével 500.000 Ft-ban találta indokoltnak és megalapozottnak, mivel ezen köztudomásúnak tekinthető tényen túlmenően konkrét, ténylegesen bekövetkezett hátrányt a felperes nem tudott igazolni. Azt is figyelembe vette a másodfokú bíróság, hogy a jogsértésre 2001-ben került sor, ezért a bírói gyakorlat által ebben az időszakban megállapított összegszerűségeket is szem előtt tartva határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét.

A másodfokú bíróság csupán megjegyzi, hogy a felperes által érvényesített 100.000.000 Ft-os nem vagyoni kártérítés rendkívüli mértékben eltúlzott, ilyen összegszerűség megállapítására a magyar bírói gyakorlatban nem került sor.

Megalapozottnak találta a másodfokú bíróság az alperes perköltséget érintő fellebbezését is, figyelemmel a felperes által előterjesztett nem vagyoni kártérítés összegére. Személyiségvédelmi perben érvényesített több polgári jogi igény

együttes előterjesztésekor ugyanis a pertárgy értékének alapjául a kártérítési követelés szolgál.

Ennek megfelelően helytelenül kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest a perköltség megfizetésére, ezért a másodfokú bíróság az érvényesített kártérítési összeg tekintetében túlnyomó részben pervesztes felperest marasztalta az alperes javára a pernyertesség arányához igazodó és mérlegeléssel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint megállapított perköltség összegében.

Mindezeknek megfelelően a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegét leszállította, és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az elsőfokú perköltség megfizetésére az alperes javára, és ennek megfelelően rendelkezett a kereseti illeték viseléséről is.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott, tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra azzal, hogy az alperesi képviselő munkadíja az áfát is tartalmazza.

Budapest, 2007. október 9.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k. . Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bírő bírő

A kiadmány hitelül:
tisztviselő